

Oponentský posudek diplomové práce

Fakulta humanitních studií UK, Pracoviště Orální historie – soudobé dějiny

Lenka Hodačová – Balvínová: „Mně bylo osmnáct a vdávala jsem se z čistý lásky.“ Vývoj svatebního obřadu v komunistickém Československu.

Studentka se zabývá autentickým a stále ještě málo zpracovaným tématem: vývojem svatebního rituálu v letech 1948 – 1989. Téma samo o sobě skýtá prostor i pro širší analýzu dotýkající se přeměny společnosti jako takové, změny postavení rodiny a také ženy v ní. Zaměřuje se na svatební obřady v městských aglomeracích, stranou vědomě ponechává ty venkovské.

Téma je uchopeno v širším kontextu. Je cenné, že text neopomíjí systémovější pohled, pracuje s pracemi na pomezí sociologie, což je následně doplňováno vlastním výzkumem: rozhovory se „svatebčany“ oddanými v letech komunistického panství. Práci s širším okruhem pramenů a literatury velmi kvitují, text je díky tomu dobře ukotven a studentka prokázala potřebnou erudici.

Z metodologického hlediska mám přesto dvě zásadnější poznámky: 1. studentka pracuje s nikde nevyřčenou premisou, že komunistický systém v Československu byl po celou dobu svého trvání „stejně“ totalitní. Samo o sobě nic proti tomu, nicméně by měla být přítomna hodnověrná analýza, proč se studentka k tomuto názoru kloní, jak se „systémově“ v jejím pojetí nelišila například padesátá léta od let sedmdesátých nebo konce let šedesátých. 2. se stejným hodnocení komunistického čtyřicetiletí v Československu souvisí druhá poznámka: studentka na počátku klade důraz na to, že narátoři byli vybráni z různých fází let 1948 – 1989, aby se mohly vyjevit proměny svatebního obřadu (a společnosti jako takové), není z toho ale vyvozen žádný podstatný závěr a výklad je nesen v monotónnějším duchu.

Text má logickou strukturu. Studentka se pohybuje od obecnějšího rázu ke konkrétnímu, na jehož základě postuluje své záměry; ty se drží striktně svatebního ritu. Jako jeden z největších „prohřešků“ komunistické doby je v textu zmíněn jakýsi „úprk“ do soukromí – svatby, ale i další slavnosti se prožívají v užším rodinném kruhu, ztrácí se společenské pouto a autorka to vnímá jako „velký zásah do tradičního zasazení rodiny ve společnosti“ (s. 63). Tento normativní soud si mohla v závěru po pečlivě napsaném textu dovolit, nicméně je otázkou, zda toto „tribalističtější“ vnímání člověka je přesvědčivé.

Na diplomové práci také oceňuji působivou přílohovou dokumentaci, která ji dává další – odlehčující – rozměr. Text jako celek splňuje požadavky kladené na diplomovou práci.

Navržené hodnocení: **v ý b o r n ě**

V Praze dne 29.8.2011

.....
PhDr. Přemysl Houda, PhD.